

بسمه تعالی

معاونت آموزشی دانشگاه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه

راهنمای برگزاری ژورنال کلاب

اردیبهشت ماه ۱۴۰۰

تعریف :

جلسه آموزشی است که با حضور اساتید و دانشجویان برگزار می گردد و در طی آن به مرور محتوا و روش شناسی چند مقاله از مجلات معتبر پرداخته می شود . یک برنامه آموزشی جهت فهم و درک اصولی کلی عملکرد بر پایه شواهد و افزایش مهارت های ارزیابی نقادانه است. ژورنال کلاب به عنوان یک جلسه ی آموزش که در آن تعدادی افراد به بحث درباره ی مقالات روز می پردازند. چارچوب ژورنال کلاب ، یادگیری بر پایه حل مشکل است که در آن تعاملی ساختار یافته با شنوندگان برقرار می شود .

تاریخچه:

احتمالاً نخستین جلسات ژورنال کلاب در سال های ۱۸۳۵ تا ۱۸۵۴ در زمان آقای پاژت برگزار گردید. گرچه در برخی منابع آمده است که نخستین ژورنال کلاب پزشکی ثبت شده مربوط به آقای ویلیام اسلر در سال ۱۸۷۵ می باشد که اساساً ژورنال کلاب را به عنوان وسیله ای برای دسترسی آسان تر به مجلات غیر قابل دسترس توصیف می کرده است.

اهداف:

آگاهی از جدیدترین و مهمترین دستاوردهای علمی و همچنین ارتقاء مهارت های ارزیابی نقادانه مقالات دو هدف اصلی جلسات ژورنال کلاب محسوب می شوند. سایر اهداف این جلسات افزایش آگاهی در مورد طرح های پژوهشی، آمار حیاتی، اپیدمیولوژی بالینی و مدل های تصمیم گیری بالینی می باشد.

انواع مدل ژورنال کلاب:

۱- ژورنال کلاب محتوایی: تاکید بر محتوی مقالات

۲- ژورنال کلاب مبتنی بر شواهد: تاکید بر مهارت های ارزیابی نقادانه

مدیریت ژورنال کلاب :

برای مدیریت جلسه معمولاً انتخاب فردی آشنا به اهداف ژورنال کلاب ، صاحب نظر در مورد زمینه مورد بحث ،علاقه مند به آموزش ،آشنا به جستجو منابع و آمار پزشکی در ارتقا کیفیت ژورنال کلاب ها موثر می باشد. معمولاً مدیر ثابت موفقیت بیشتری نسبت به لیدر چرخش دارد.

تعداد اعضا:

درمورد اعضای ژورنال کلاب تعداد ایده‌ال وجود ندارد. جمع حداکثر ۱۲ نفره محیط بهتری برای مشارکت فراهم می‌کند.

زمان برگزاری:

از نظر زمان برگزاری بهتر است ژورنال کلاب ها بطور منظم و در زمانهای مشخص برگزار شود، غالباً جلسات ماهانه یا نزدیکتر تشکیل می‌شود و طول معمول هر جلسه یک ساعت می‌باشد. زمانی که امکان حضور افراد در جلسات بیشتر باشد زمان مناسبتری است. موفقیت ژورنال کلاب ها منوط به تداوم جلسات به طور منظم حداقل ۲ سال است. بهتر است که ۵۰ درصد افراد شرکت کننده متخصص موضوع باشند.

مراحل اجرای ژورنال کلاب:

۱- انتخاب مقاله: یک مقاله در مورد موضوعی که مورد علاقه تان می‌باشد انتخاب کنید. مقالات را از مجلات معتبر انتخاب کرده و تا حد امکان جدید باشد. مقالات اصیل (original) انتخاب شوند. ترتیب مقالات اصیل از نظر قدرت شواهد به شرح زیر است:

- مطالعات مرور نظام مند با انجام متاآنالیز
- مطالعات کارآزمایی های تصادفی کنترل شده
- مطالعات کارآزمایی های غیر تصادفی
- مطالعات آینده نگر
- مطالعات مورد - شاهدهی
- مطالعات مشاهده ای تحلیلی
- مطالعات مشاهده ای توصیفی
- مطالعات سری زمانی
- مطالعات کیفی و نظر متخصصان

۲- مطالعه مقاله:

▪ اجزای مقاله را بشناسید. فرضیه، طراحی، اطلاعات جمعیت‌شناسی، متدولوژی، یافته‌ها و نتیجه‌گیری را مد نظر بگیرید.

▪ مقاله را نقادانه بخوانید و نکات را یادداشت برداری کنید.

▪ نوآوری مقاله چیست و چه تفاوتی با سایر مطالعات در این حیطه دارد.

▪ پاسخ سؤالات احتمالی را که در ذهن تداعی میشود، جستجو کنید و اطلاعات تکمیلی را به دست آورید .

۳- ارائه ژورنال کلاب:

- ارائه خود را به صورت پاورپوینت یا موارد مشابه آماده کنید.
- در هر اسلاید یک ایده داشته باشید.
- از شکل های بزرگ و فونت های بزرگ استفاده کنید.
- اسلاید ها میبایست خلاصه و برای ارائه نکات آموزشی مهم تهیه شوند.
- در طول ارائه از پرسیدن سوال پرهیز توسط افراد پرهیز شود.
- مدت زمان ارائه ۲۰-۳۰ دقیقه می باشد پیشنهاد می گردد و اسلایدها بیش از ۲۰ - ۲۵ عدد نباشند.
- پیشنهاد می گردد تهیه اسلایدها بر مبنای الگوی زیر صورت گیرد:
 - مقدمه و زمینه پژوهش
 - چارچوب متدولوژیکی مطالعه (هدف پژوهش، روش کار، شرکت کنندگان، جمع آوری داده، شاخص های پیامدی و روش انالیز می باشد).
 - یافته های مقاله (جداول، نمودارها و اشکال کپی شوند).
 - نتیجه گیری
 - نقاط قوت مقاله
 - نقاط ضعف مقاله
 - نقاط قابل بحث

*در ژورنال کلاب مبتنی بر شواهد باید ارزیابی نقادانه مقاله با استفاده از یک ابزار صورت گیرد.

۴- ارزشیابی ژورنال کلاب: در پایان هر جلسه می بایست جلسه با استفاده از یک ابزار مورد ارزیابی قرار گیرد. (یک نمونه

چک لیست پیوست)

۵- گزارش ژورنال کلاب: توصیه می شود در گزارش موارد زیر ذکر گردد.

- زمان ارائه:
- عنوان مقاله:
- ارائه دهنده:
- حیطة مرتبط مقاله:
- هدف مطالعه:
- روش اجرا:

- یافته ها:
- نتیجه گیری:
- ارزیابی نقادانه:
- کاربرد پژوهشی:
- کاربرد آموزشی:

راهکارهای برگزاری جلسات ژورنال کلاب موثر:

- ۱- وجود یک مدیر جلسات مشخص و ثابت
- ۲- تشکیل جلسات ژورنال کلاب از اعضای یک رشته یا دارای علاقه های مشترک در یک زمینه تخصصی
- ۳- تعیین یک هدف جامع درازمدت و مورد توافق
- ۴- بازنگری مکرر هدف تعیین شده و مورد توافق قرار دادن مجدد آن
- ۵- تعیین هدف هر جلسه ژورنال کلاب و ارتباط دادن آن به مقاله ای که در آن جلسه مرور می شود و یا مهارتی که قرار است کسب شود.
- ۶- اجباری بودن حضور افراد در جلسات
- ۷- برگزاری ژورنال کلاب در فواصل مشخص
- ۸- انتخاب زمان مناسب جهت برگزاری جلسه
- ۹- به اشتراک گذاشتن مقاله یا مقالات با شرکت کنندگان چند روز قبل از زمان برگزاری جلسه
- ۱۰- آموزش مهارت های نقادی مقاله
- ۱۱- پرهیز از بررسی تعداد زیاد مقاله در یک جلسه
- ۱۲- پرهیز از به تعویق انداختن تشکیل جلسات ژورنال کلاب جز به دلایل معتبر و مهم دیگر
- ۱۳- پرهیز از بررسی مقالات مروری یا گزارش موردی
- ۱۴- ارائه مشوق های خلاقانه و متنوع برای افزایش حضور در ژورنال کلاب مانند:
 - مشارکت فعال و حمایت مسئولان مثل رئیس بخش، مدیرگروه، افراد دارای نقش کلیدی
 - انتخاب عنوانهای جذاب، بحث انگیز و مرتبط با نیاز شرکت کنندگان

• برگزاری جلسات آموزشی مرتبط با مباحث ژورنال کلاب مانند: آمار، روش تحقیق و...

۱۵- در نظر گرفتن یک زمان مشخص در هر ژورنال کلاب برای آموزش مهارت‌های آماری و اپیدمیولوژی و همچنین نقادی

مقاله براساس یک برنامه مشخص؛ تنظیم برنامه آموزشی برای این موضوعات به طور مستمر در جلسات ژورنال کلاب

۱۶- استفاده از ابزارها و فرم‌های مناسب و ساختارمند جهت ارائه یا نقد مقالات

۱۷- جمع بندی و نتیجه گیری از هر جلسه ژورنال کلاب

۱۸- توجه به اهداف و انتظارات شرکت کنندگان

۱۹- شروع و خاتمه به موقع، کوتاه بودن زمان ارائه مثلاً یک ساعت، فرصت کافی برای بحث

چک لیست ارزشیابی ژورنال کلاب (پیوست ۱)

نام ارائه دهنده:		تاریخ:
عنوان مقاله:		
خیر	بلی	ارزیابی مقاله و ارائه آن
		۱ ارائه اطلاعات زمینه ای در خصوص موضوع مورد بحث در مقاله
		۲ ارائه خلاصه ای از مقاله قبل از انجام آنالیز
		۳ توصیف منطقی در خصوص دلیل انجام مطالعه
		۴ بیان اهداف و فرضیات و تعیین فرضیه صفر مطالعه
		۵ توصیف متدلوژی مطالعه
		۶ توصیف ویژگی جمعیت مورد مطالعه (مثال معیار ورود و خروج و ..)
		۷ بیان تورش های احتمالی و منبع ان ها در مطالعه و راهکار محقق در برخورد با ان ها
		۸ توصیف ابزار مطالعه و پایایی و روایی ان
		۹ توصیف و ارزیابی روش و تست های آماری استفاده شده در مطالعه
		۱۰ بیان یافته های مطالعه بویژه اطلاعات مرتبط با پیامدهای اولیه و ثانویه
		۱۱ بیان نتیجه گیری مطالعه و بحث پیرامون پاسخ نویسنده به سوال و فرضیات مطالعه
		۱۲ بیان محدودیت و قوت های مطالعه و پیشنهادات برای مطالعات آتی
خیر	بلی	ارزیابی کلی ژورنال کلاب
		۱۳ آیا مقاله قبل از جلسه در دسترس شما قرار گرفته بود.
		۱۴ آیا موضوع مقاله به نظر شما جدید، مناسب رشته و جذاب بود.
		۱۵ آیا ارائه مقاله جامع و کامل بود.
		۱۶ زمان بحث ها در ژورنال کلاب (به تفکیک زمان ارائه، بحث و نتیجه گیری) مراعات گردید.
		۱۷ شرایط فیزیکی محیط برگزاری و پذیرایی از دیدگاه شما مناسب بود.(در صورت ارائه حضوری)
		۱۸ حیطه / موضوع پیشنهادی شما برای جلسات آتی
	
	